

Teresa de Ávila, sfântă

Castelul interior / Sfânta Tereza de Ávila;

trad.: Anca Irina Ionescu; pref.: Părinții Carmelitani Desculți;

introd. și note: părintele Tomás Álvarez;

lector: părintele Luca Bulgarini; red.: Mihai Liță.

București: Herald, 2020

ISBN 978-973-111-797-3

I. Ionescu, Anca Irina (trad.)

II. Părinții Carmelitani Desculți (pref.)

III. Álvarez, Tomás (pref.) (note)

IV. Bulgarini, Luca

V. Liță, Mihai (red.)

2

Pentru noutăți și comenzi:

www.edituraherald.ro

office@edituraherald.ro

Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61

Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60

Mob: 0744.888.388, 0771.664.320

de Ávila

Castillo Interior, Obras Completas

Editorial Monte Carmelo, Burgos 2004, septima edición

© Editorial Monte Carmelo, Burgos

© Toate drepturile rezervate pentru România:

Editura Carmelitana, 2020

Tereza de Ávila

Castelul Interior

Traducere îngrijită de

Ordinul Carmelitanilor Desculți din România

EDITURA HERALD

București

Introducere și note:

Pr. Tomás Álvarez, OCD

Traducere din limba spaniolă:

Anca Irina Ionescu

Redactor/ Corector OCD:

Pr. Luca Bulgarini, OCD

Redactor:

Mihai Lișă

Corector:

Dușa Udrea-Boborel

Viziune grafică și DTP:

Codruț Radu

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reproducă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare a informației, fără permisiunea editorului. Ediție în limba română publicată de Editura Herald. Copyright © 2020

Cuprins

Prefață la a doua ediție în limba română	9
Bibliografie fundamentală	13
Sursa prezentei traduceri	13
Sigle	14
Sigle principale pentru operele sfintei Tereza	14
Alte abrevieri	15
Textele Biblice	16
Prescurtările cărților Bibliei	17
Bibliografie	18
Date Biografice	21
Prima etapă: În casa părintească (1515-1535: primii 20 de ani):	21
A doua etapă: În Mănăstirea Encarnación (1535-1562: 27 de ani – de la vârstă de 20 până la 47 ani):	22
A treia etapă: Tereza fondatoare (1562-1582: ultimii 20 de ani – de la vârstă de 47 până la 67 ani)	23
Perioada ascetică (până în 1554)	24
Perioada mistică (1554 - 1582)	24

	25
I. Tereza în casa părintească: 1515-1535	25
II. Călugăriță carmelitană în mănăstirea Encarnación. (1535-1562)	26
III. Fondatoarea Carmelului Reformat (1562-1582)	28
IV. Aprecierile oficiale ale Bisericii	35
 Introducere	37
Punctul de plecare	37
Ordinul de a scrie	38
Sarcina de a scrie	40
Cenzura și alte avatare ale manuscrisului original	42
Tema operei	45
Procesul: cele șapte etape ale procesului spiritual	48
 CASTELUL INTERIOR	
 JHS	53
 Primul rând de Lăcașuri	57
Capitolul 1	57
Capitolul 2	63
 Al doilea rând de Lăcașuri	75
Capitol unic	75
 Al treilea rând de Lăcașuri	85
Capitolul 1	85
Capitolul 2	92
 Al patrulea rând de Lăcașuri	101
Capitolul 1	101
Capitolul 2	110
Capitolul 3	115

 Al cincilea rând de Lăcașuri	127
Capitolul 1	127
Capitolul 2	135
Capitolul 3	143
Capitolul 4	150
 Al șaselea rând de Lăcașuri	157
Capitolul 1	157
Capitolul 2	166
Capitolul 3	171
Capitolul 4	180
Capitolul 5	189
Capitolul 6	195
Capitolul 7	202
Capitolul 8	210
Capitolul 9	216
Capitolul 10	225
Capitolul 11	229
 Al șaptelea rând de Lăcașuri	237
Capitolul 1	237
Capitolul 2	243
Capitolul 3	250
Capitolul 4	257
 JHS	266
 Scurt glosar	269

Respect *Études carmélitaines* (Paris).

Monte Carmelo (Burgos).

Revista de Espiritualidad (Madrid).

Rivista di Vita Spirituale (Roma).

DICȚIONARE ȘI INSTRUMENTE DE APROFUNDARE

- Alvarez T., OCD, (Dir.), *Diccionario de Santa Teresa*, Ed. Monte Carmelo, Burgos, 2002.
- Astigarraga, J. L., Borrell, A., OCD, (ediție îngrijită de), *Concordancias de los Escritos de Santa Tereza de Jesús*, Ed. OCD, Roma, 2000.

Date Biografice

DATELE FUNDAMENTALE ALE VIEȚII TEREZEI:

- 28 martie 1515: se naște la Ávila;
- 2 noiembrie 1535: intră în Carmel;
- 24 august 1562: întemeiază mănăstirea *San José* (Sfântul Iosif) din Ávila;
- 4 octombrie 1582: moare la Alba de Tormes.

Aceste patru date marchează cele trei etape ale vieții și ale credinței Sfintei:

PRIMA ETAPĂ: În casa părintească (1515-1535: primii 20 de ani):

Se naște la Ávila, din părinții Alonso de Cepeda și Beatriz de Ahumada, a șasea din cei doisprezece copii. Trăiește copilăria în această familie de evrei convertiți. Fiind înzestrată din punct de vedere afectiv și educată religios într-un mod sever, Tereza dezvoltă o conștiință foarte sensibilă la adevăr (*adevărul de când eram copilă - V 3,5; 1,4-5*) și la prietenie. Rămasă fără mamă la treisprezece ani trăiește criza afectivă adolescentină în cadrul unor prietenii deloc exemplare și citește unele romane cavaleresti. La

vârsta de șaisprezece ani Tereza este elevă în internatul mănăstirii *Santa María de Gracia* (Sfânta Maria a Harului). Aici, prin intermediul *bunei companii* (*V 3, 1*), se supune acțiunii lui Dumnezeu până la a lua hotărârea de a se despărții de tatăl său și de a intra în mănăstirea carmelitană *La Encarnación* (a Întrupării) din Ávila.

A DOUA ETAPĂ: În Mănăstirea *Encarnación* (1535-1562: 27 de ani – de la vârsta de 20 până la 47 ani):

Intră în mănăstire cu o *teamă servilă* (*V 4,1*), apoi experimentează *durerea și mila* (*V 4,1.4-5*); suferă de prima *boală misterioasă* (22/23 ani); citește carteia *Al treilea abecedar* (*V 4,7*) și înțelege importanța rugăciunii (*am înțeles ce înseamnă să-L iubești: V 6,3; 6,9*).

Se învinuiește de o nouă trădare (*V 7,8*): pierde gustul vieții, se simte obosită (*V 8,2; 9,2*). Poartă conversații la vorbitorul mănăstirii dintr-o falsă necesitate de a arăta recunoștință, trăiește o viață plină de erori și superficialitate (*V 7,6*). Abandonărugăciunea interioară (*oración*) de rușine și de teamă (*mai bine să facem ca toți ceilalți...: V 7,11; 19,4*).

Cresc în schimb iubirea față de aproapele (*iubirea crește când este împărtășită: V 7,20*) și dorința de a pătimi (*V 7,2*).

Dumnezeu intervene mai întâi cu asprime (*V 7,8*) și apoi cu mari daruri (*V 7,18-19*).

Își reia rugăciunea, mai întâi de conveniență și, cu efort (*V 8,8*), se întâlnește în final cu Iubirea (*V 8,5 și 12*).

Se convertește definitiv (Postul Mare 1554, *V 9,2*); citește carteia *Confesiuni* a Sfântului Augustin (*V 9,7-9*).

Se maturizează din punct de vedere creștin: are certitudinea prezenței lui Dumnezeu (*V 10,1*); aude primul cuvânt rostit de Cristos (*V 19,9*); are primul extaz (*V 24,5*); dobândește prima iluminare (*V 27,2*); realizează că, pentru ea, Cristos este unica iubire a vieții (*V 26,6*); își dorește să moară pentru a-L vedea pe Dumnezeu.

A TREIA ETAPĂ: Tereza fondatoare (1562-1582: ultimii 20 de ani – de la vârsta de 47 până la 67 ani)

În ultimii 20 de ani ai existenței sale, Tereza descoperă timpul Bisericii: timp de pătimire (*timpul marilor încercări*), timp de mare sfîrșenie și de trăire a îndemnurilor spirituale.

Istoria întemeierilor sale începe, după cum se știe, cu aceea a mănăstirii *San José*, din Ávila (24 august 1562). În timpul celor cinci ani petrecuți la *San José*, cunoaște problemele misionare cu privire la creștinarea indienilor din America și se întâlnește cu Superiorul General al Ordinului, ceea ce creează perspectiva altor întemeieri de mănăstiri. Așa apare a doua ctitorie la Medina del Campo (1567). Cu ocazia acestei întemeieri, îl întâlnește pe Ioan al Sfântului Matia, viitorul Sfânt Ioan al Crucii, și îl pregătește pentru întemeierea mănăstirii din Duruelo, educându-l *cu stilul nostru de recreație și fraternitate* (*Î 3,5*). Continuă cu punerea temeliilor noilor case carmelitane la Malagón și Valladolid (1568); în mai 1569, fondează mănăstirea de la Toledo și o lună mai târziu, pe cea de la Pastrana. În noiembrie 1570 la Salamanca și apoi la Alba de Tormes; reîncepe întemeierea de noi mănăstiri la Segovia și Beas în 1574. După prioratul din mănăstirea *Encarnación* – când Sfânta se duce la Sevilla pentru întemeierea noii mănăstiri, Ana a Sf. Alberto (1576) – fondează o mănăstire la Caravaca de la Cruz. În 1580, Sfânta se află în același scop la Villanueva de la Jara și anul următor la Palencia și Soria. În același an, Ioan al Crucii pune temelia mănăstirii de la Granada. În anul morții sale, 1582, Sfânta Tereza întemeiază mănăstirea din Burgos.

După ce a parcurs în lung și în lat Spania și a sădit în spațiul ei geografic opt-sprezece lăcașuri spirituale carmelitane, moare la Alba de Tormes, exclamând: *deja este ceasul plecării, mor ca o flică a Bisericii*.

Convertirea din 1554 împarte în mod evident viața spirituală a Sfintei în două mari perioade:

Perioada ascetică (până în 1554)

În care Sfânta învață să nu aibă încredere în altcineva decât în Dumnezeu (*V9,8*). Sfânta citește povestea copilăriei sale ca pe un șir grăbit de împrejurări și de intervenții directe ale lui Dumnezeu atrăgând-o și chemând-o la El.

La paisprezece ani are loc prima criză morală; *adevărul de când era copilă* devine minciună. Prietenile deloc bune și lecturile inutile prilejuesc această îndepărțare. Întoarcerea la Dumnezeu începe cu o fermă decizie de a recita rugăciuni cu glas tare. Unele lecturi provocatoare (*Scrisorile Sf. Ieronim*) și începutul unei necunoscute – până atunci – fascinații față de Dumnezeu au determinat-o să intre în mănăstirea *Encarnación* (a Întrupării).

Imediat după intrarea în mănăstire are o gravă criză de sănătate. În acest timp, Sfânta renunță la rugăciune (consideră acest fapt *cea mai gravă trădare*) și se întoarce la ea abia după moartea tatălui ei. (*V19,11*).

Acești ani de oboseală și de superficialitate îi descrie în *V7* și *8*.

Pe de altă parte, recunoaște că Dumnezeu a fost răbdător cu ea: *m-a așteptat mult, m-a suportat mult*. Scrie într-un mod foarte realist: *până când nu a făcut El tot, în mine nu existau decât cădere și ridicare*, adică instabilitate afectivă și oscilații între tăgadă și credință. În acest context îi este dat marele har al libertății definitive, în fața unei imagini a lui Cristos *foarte biciuit*. Din acest moment începe o viață nouă. Dumnezeu a chemat-o aşa cum îl chemase și pe Sf. Augustin (*V9,8*).

Perioada mistică (1554 - 1582)

Dumnezeu Se descoperă îngrijindu-Se de sufletul slujitoarei Sale și lucrând în el: *trăiește Dumnezeu în mine* (*V23,1*). Noutatea este opera lui Dumnezeu; Tereza trebuie să-I dea ascultare. Ea

descrie cu grijă deosebită acest ajutor particular al lui Dumnezeu. Dumnezeu se face prezent la început într-un mod neprecizat. *Stătea în mine și eu toată cufundată în El* (*V10,1*). Această prezență se reveleză apoi ca prezență a lui Cristos – Mirele, în mari vizuni cristologice și trinitare. Treptat, Dumnezeu îi atrage întreaga persoană și o transformă dinăuntru în inimii.

În final, Tereza răspunde cu dorința de a-L ajuta pe Răstignit (*7L 3,4*). Cuvântul final al Terezei poate fi rezumat astfel: Rămâne doar dorința de a trăi pentru a-L mai putea sluji și, dacă s-ar putea face ceva pentru ca un alt suflet să-L iubească mai mult, chiar și numai cu puțin, mi se pare că e mai important decât ca propriul suflet să se bucure în slavă.

CRONOLOGIE

I. Tereza în casa părintească: 1515-1535

- 1515: Se naște în Ávila la 28 martie.
Pe 4 aprilie, Miercură Sfântă, este botezată Tereza în parohia Sfântul Ioan din Avila.
- 1518: Se naște Lorenzo de Cepeda, fratele Terezei.
- 1520: Se naște Antonio de Ahumada, fratele Terezei.
- 1521: Se naște Pedro de Ahumada, fratele Terezei.
- 1521-1522: Tereza, în vîrstă de *sase sau șapte ani* (*V1,1*), citește, împreună cu fratele ei Rodrigo, *Flos Sanctorum*.
- 1523: Este probabil data la care Tereza și Rodrigo au fugit în teritoriul maurilor. (*V1,4*).
Se naște Ieronim de Cepeda, fratele Terezei.
- 1527: Se naște Augustin de Ahumada, fratele Terezei.
- 1528: Se naște Ioana de Ahumada, ultima soră a Terezei.
Decembrie (?) – moare în Gotarrendura Doña Beatriz, mama Terezei.
- 1528-1530: Tereza trece prin criza adolescenței, cultivând prietenii periculoase și citind romane cavaleresti.

1531: Maria de Cepeda, sora cea mare a Terezei, se căsătorește cu Martin de Barrientos și se stabilesc la Castellanos de la Cañada.

Tereza intră în colegiu *Santa María de Gracia* (Ávila).

1532, înspre toamnă: Iese bolnavă din colegiu *Santa María de Gracia*.

1533, primăvară: Zace bolnavă, petrece un timp în Hortigosa cu unchiul ei, Don Pedro (și citește cărți bune), și în Castellanos cu sora ei Maria.

1533-1534: Citește *Scrisorile Sfântului Ieronim*.

Tereza alege viața religioasă. Tatăl ei se opune.

1534: Fratele ei, Hernando de Ahumada, pornește spre Peru.

1535: Rodrigo de Cepeda, fratele Terezei, pornește spre America. Înainte, face testament în favoarea Terezei, căreia îi lasă moștenirea sa de drept.

II. Călugăriță carmelitană în mănăstirea *Encarnación*. (1535-1562)

1535, 2 noiembrie: Tereza fugă de acasă și intră în Mănăstirea *Encarnación*.

1536, 2 noiembrie: Tereza primește haina carmelitană în aceeași mănăstire.

1537, 3 noiembrie: Tereza face profesiunea solemnă.

1538, toamna: Tereza se îmbolnăvește grav. Petrece iarna în Hortigosa și în Castellanos de la Cañada. În Hortigosa citește *Al treilea abecedar* de F. De Osuna. Citește, de asemenea, *Moralia in Job* de Sfântul Grigore cel Mare (comenziul cărții lui Job).

1539, din aprilie până în august: În Becedas, este îngrijită de un vraci, suferind mari chinuri din cauza tratamentului. (V 4,6).

14-15 august: Intră într-o comă care durează aproximativ patru zile.

1539-1542: Mai bine de opt luni este total paralizată. Se vindecă treptat, pe durata a trei ani, timp în care stă în infirmeria mănăstirii.

1542: Tereza are o mare devoțiune către Sfântul Iosif. Este vindecată datorită mijlocirii acestui Sfânt.

1543, decembrie: Timp de câteva zile îl veghează pe tatăl ei bolnav. 26 decembrie: Moare Don Alonso, în prezența Terezei.

1544: Tereza se încreștează îndrumării spirituale a Pr. V. Barron (OP) care o îndeamnă să se întoarcă la practicarea rugăciunii și la frecventarea sacramentelor.

1544-1553: Tereza luptă împotriva ei însăși pentru a reîncepe viața spirituală cu o totală dăruire. Nu obține acest har.

1548, vara: Tereza face pelerinajul la sanctuarul de la Guadalupe.

1551: Iezuiții se stabilesc în Ávila.

1554, Postul Mare: (?) Tereza se convertește definitiv în fața statuii lui Cristos biciuit.

Citește *Confesiunile Sfântului Augustin*.

Se încreștează direcțiunii spirituale a iezuitului Pr. Cetina.

Urmează o perioadă cu multe haruri mistice.

1555: Se află sub îndrumarea spirituală a iezuitului Juan de Pradaños.

1556: Călătoarește la Alba de Tormes și la Villanueva del Aceral.

1557, iarna: Sfântul Francisc de Borgia trece prin Ávila și o ascultă pe Tereza.

Tereza are primul extaz (V 24,5).

1558: Primește îndrumarea spirituală a Pr. Baltasar Álvarez SJ

1558-1560: Doi ani în care opune o rezistență tenace extazelor și convorbirilor mistice, neștiind dacă vin cu adevărat de la Dumnezeu.

1559: Valdés publică lista cărților interzise.

1560, 29 iunie: Tereza are prima vizionă intelectuală a lui Cristos. Urmează vizionarea lui Cristos inviat. I se poruncește să alunge vizionile. Primește harul *strapungerii inimii* (V 29,13). Se întâlnește cu Sfântul Pedro de Alcántara în Ávila și acesta o încurajează. Are o vizionă inspiră-

mântătoare a infernului. Septembrie: la o întrunire în celula ei, ia decizia de a fonda o mănăstire carmelitană reformată.

4 septembrie: Don Alvaro de Mendoza este numit episcop de Ávila; toamna, Tereza îl consultă pe Pr. Pedro Ibañez. Scrie prima *Relatare*.

1561, în noaptea de Crăciun: Provincialul¹ îi poruncește să meargă la Toledo, în casa Doñei Luisa de la Cerdá.

1562, Ianuarie – Iulie: Tereza stă la Toledo, în casa Doñei Luisa. Scrie a doua *Relatare*. Are întâlnirea decisivă cu Pr. Garcia de Toledo. Pe 7 februarie, în Roma se expediază licență apostolică pentru fondarea Mănăstirii *San José*.

III. Fondatoarea Carmelului Reformat (1562-1582)

1562, 24 august: Se inaugurează Carmelul *San José* (Sfântul Iosif).

24-25 august: Se întoarce la mănăstirea *Encarnación*.
26 august: Începe opozitia Consiliului din oraș (*V*36,12).

6 decembrie: Moare Părintele General al Ordinului Carmelitan, Nicolas Audet.

1562, la sfârșitul anului sau 1563, la începutul anului: Tereza primește permisiunea de a se întoarce la *San José*. Licență oficială a Provincialului pentru a rămâne în *San José* datează din 22 august 1563.

1562-1567: Petrece cinci ani de viață *liniștită* în mănăstirea *San José*.

1563: Scrie a treia *Relatare*.

Fratele Juan al Sfântului Matia (Sfântul Ioan al Crucii) îmbracă haina carmelitană la Medina.

1564, 21 mai: Este ales noul Părinte General al ordinului, I. B. Rossi.

¹ Provincialul, în acest context, este denumirea dată Superiorului unei Provincii, responsabil cu mănăstirile și călugării care se află în acea Provinție. Un Ordin religios este organizat teritorial în mai multe Provincii.

1565, Ianuarie: Moare în Pasto (Columbia) Hernando de Ahumada, fratele Terezei.

2 martie: I se îngăduie votul perfecțiunii.

17 iulie: Bula Papei Pius al IV-lea confirmă săracia mănăstirii *San José*.

La sfârșitul anului, Tereza încheie noua redactare a *Cărții vieții*.

1566, vara: franciscanul Alonso Maldonado vizitează Carmelul *San José*.

1566-1567: scrie *Calea Desăvârșirii*.

1567, 18 februarie: Pr. General al Ordinului, I. B. Rossi ajunge la Ávila. Începe vizita canonica în mănăstirea *Encarnación*. Se întâlnește cu Tereza în mănăstirea *San José*.

27 aprilie: Rossi îi dă permisiunea Terezei de a fonda noi Carmeluri reformate.

13 august: Pleacă din Ávila pentru a întemeia Carmelul din Medina, unde ajunge în ziua următoare.

15 august: Se inaugurează Carmelului din Medina.

16 august: Părintele Rossi dă o nouă dispoziție, care o împuternicește pe Tereza să întemeieze două mănăstiri de frați contemplativi (dar nu în Andalucía).

Întâlniri cu Sfântul Ioan al Crucii, care vine la Medina pentru a celebra prima Sfântă Liturghie acolo.

1568, ianuarie: Pleacă din Medina și ajunge în Alcalá de Henares, unde rămâne în lunile februarie și martie.

30 martie: Semnează în Toledo documentele pentru întemeierea Carmelului din Malagón.

2 aprilie: Ajunge în Malagón. Inaugurează acest Carmel în ziua de 11.

19 mai: Călătorește la Toledo, Escalona și Ávila, unde ajunge la începutul lui iunie.